

SÉANCE DU MERCREDI 26 JUI N 1996

VERGADERING VAN WOENSDAG 26 JUNI 1996

SOMMAIRE :

CONGÉS :

Page 1195.

EXCUSÉS :

Page 1195.

MESSAGES :

Page 1195.

1. Chambre des représentants.
2. Évocation.

COMMUNICATIONS :

Page 1196.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Caisse d'amortissement.

DÉCÈS D'UN ANCIEN SÉNATEUR :

Page 1197.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion) :

Demande d'explications de M. Coveliers au Premier ministre sur « la manière dont a été désigné le membre belge de la Commission européenne des droits de l'homme à Strasbourg ».

Orateurs : **M. Coveliers, M. Dehaene**, Premier ministre, p. 1197.

PROJET DE LOI (Procédure d'évocation) :

Projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Discussion du rapport complémentaire. — *Orateur* : **M. Verreycken**, p. 1199.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 1195.

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 1195.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 1195.

1. Kamer van volksvertegenwoordigers.
2. Evocatie.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 1196.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Amortisatiekas.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR :

Bladzijde 1197.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking) :

Vraag om uitleg van de heer Coveliers aan de Eerste minister over « de manier waarop het Belgische lid van de Europese Commissie voor de rechten van de mens te Straatsburg werd aangewezen ».

Sprekers : **de heer Coveliers, de heer Dehaene**, Eerste minister, blz. 1197.

WETSONTWERP (Evocatieprocedure) :

Wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Bespreking van het aanvullend verslag. — *Spreker* : **de heer Verreycken**, blz. 1199.

PROJET DE LOI ET PROPOSITIONS (Discussion):

Projet de loi portant assentiment à la Convention relative à la suppression de la légalisation d'actes dans les États membres des Communautés européennes, signée à Bruxelles le 25 mai 1987.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Bourgeois**, rapporteur, **Anciaux, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 1200.

Discussion et vote des articles, p. 1201.

Proposition de loi modifiant l'article 36, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

Reprise de la discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Desmedt**, rapporteur, **Boutmans, Anciaux, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 1201.

Discussion et vote des articles, p. 1202.

Proposition de résolution concernant l'action contre les mines antipersonnel en prévision de la prochaine assemblée de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

Discussion. — *Orateurs*: **Mmes Thijs**, rapporteuse, **Sémer, M. Devolder, Mme Bribosia-Picard, MM. Anciaux, Jonckheer**, p. 1203.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1208.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 1208.

Projet de loi portant assentiment au Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la convention, et à l'annexe, faits à Strasbourg le 11 mai 1994.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 1208.

M. Caluwé. — Proposition de loi complétant l'article 14 des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973.

M. Staes. — Proposition de résolution relative aux essais nucléaires de la Chine.

WETSONTWERP EN VOORSTELLEN (Bespreking):

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag betreffende de afschaffing van de legalisatie van akten in de lidstaten van de Europese Gemeenschappen, ondertekend te Brussel op 25 mei 1987.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Bourgeois**, rapporteur, **Anciaux, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 1200.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1201.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 36, § 2, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

Hervatting van de algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Desmedt**, rapporteur, **Boutmans, Anciaux, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 1201.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1202.

Voorstel van resolutie betreffende de actie die tegen de anti-personenmijnen gevoerd kan worden met het oog op de komende assemblée van de Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa.

Beraadslaging. — *Sprekers*: **de dames Thijs**, rapporteur, **Sémer, de heer Devolder, mevrouw Bribosia-Picard, de heren Anciaux, Jonckheer**, blz. 1203.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1208.

WETSONTWERP (Indiening):

Bladzijde 1208.

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden betreffende herstructurering van het controlemechanisme ingesteld door het verdrag, en met de bijlage, gedaan te Straatsburg op 11 mei 1994.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 1208.

De heer Caluwé. — Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 14 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

De heer Staes. — Voorstel van resolutie betreffende de nucleaire testen van China.

PRÉSIDENCE DE M. MAHOUX, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MAHOUX, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 10 m.

CONGÉS — VERLOF

Mmes Merchiers, pour raison de santé; Dardenne, Maximus et M. Staes, en mission à l'étranger, demandent un congé.

Verlof vragen: de dames Merchiers, om gezondheidsredenen; Dardenne, Maximus en de heer Staes, met opdracht in het buitenland.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Leduc, Lizin, en mission à l'étranger; MM. Foret, Goris, Hazette, Urbain, pour d'autres devoirs, et Destexhe, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Leduc, Lizin, met opdracht in het buitenland; de heren Foret, Goris, Hazette, Urbain, wegens andere plichten, en Destexhe, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 13 juni 1996, ontvangen op 14 juni 1996, heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 13 juni 1996 werden aangenomen, de wetsontwerpen:

1° Betreffende de huisarbeid;

Par messages du 13 juin 1996, reçus le 14 juin 1996, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 13 juin 1996, les projets de loi:

1° Relatif au travail à domicile;

2° Tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen;

2° Portant abolition de la peine de mort et modifiant les peines criminelles;

3° Tot wijziging van artikel 52^{sexies} van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd op 30 november 1935.

3° Modifiant l'article 52^{sexies} des lois sur les sociétés commerciales, coordonnées le 30 novembre 1935.

Deze wetsontwerpen regelen een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet. De uiterste datum voor evocatie is maandag 1 juli 1996.

Ces projets de loi règlent une matière visée à l'article 78 de la Constitution. La date limite pour l'évocation est le lundi 1er juillet 1996.

Bij boodschappen van dezelfde datum heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat laten weten dat zij heeft aangenomen, zoals ze haar door de Senaat werden overgezonden, de wetsontwerpen:

1° Tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek;

Par messages du même jour, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal;

2° Houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Verenigde Mexicaanse Staten tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en met het protocol, ondertekend te Mexico op 24 november 1992;

2° Portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et les États-Unis mexicains tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et au protocole, signés à Mexico le 24 novembre 1992;

3° Houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mongolië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 3 maart 1992;

3° Portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Mongolie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 3 mars 1992;

4° Houdende instemming met de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van

dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977;

4° Portant assentiment à la convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signé à Bruxelles le 29 août 1977;

5° Houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Venezuela tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en met het protocol, ondertekend te Brussel op 22 april 1993.

5° Portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et la république du Venezuela tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et au protocole, signés à Bruxelles le 22 avril 1993.

Bovendien heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij boodschap van dezelfde datum, aan de Senaat laten weten dat zij heeft aangenomen en aan de Koning ter bekrachtiging zal voorleggen, het wetsontwerp houdende de begroting van de Regie voor Maritiem Transport voor het begrotingsjaar 1995.

En outre, par message du même jour, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle a adopté et soumettra à la sanction royale, le projet de loi contenant le budget de la Régie des Transports maritimes pour l'année budgétaire 1995.

Vervolgens heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij boodschap van 20 juni 1996, ontvangen op 21 juni 1996, aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van 20 juni 1996 werd aangenomen, het wetsontwerp betreffende de erkenning en het gebruik van bemande en onbemande automatisch werkende toestellen in het wegverkeer.

Ensuite, par message du 20 juin 1996, reçu le 21 juin 1996, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance du 20 juin 1996, le projet de loi relatif à l'agrément et à l'utilisation dans la circulation routière d'appareils fonctionnant automatiquement en présence ou en l'absence d'un agent qualifié.

Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet. De uiterste datum voor evocatie is woensdag 26 juni 1996.

Ce projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution. La date limite pour l'évocation est le mercredi 26 juin 1996.

Tenslotte, heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij boodschap van dezelfde datum, aan de Senaat laten weten dat zij heeft aangenomen, het ontwerp van tekst tot herziening van artikel 59 van de Grondwet.

Finalemment, par message du même jour, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle a adopté le projet de texte portant révision de l'article 59 de la Constitution.

Dit ontwerp van tekst regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet. Het werd verwezen naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

Ce projet de texte règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution. Il a été envoyé à la commission des Affaires institutionnelles.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Evocatie — Évocation

De Voorzitter. — De Senaat heeft bij boodschap van 25 juni 1996 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op genoemde datum, van

het wetsontwerp betreffende de erkenning en het gebruik van bemande en onbemande automatisch werkende toestellen in het wegverkeer.

Par message du 25 juin 1996, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation du projet de loi relative à l'agrément et à l'utilisation dans la circulation routière d'appareils fonctionnant automatiquement en présence ou en l'absence d'un agent qualifié.

Het werd verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Celui-ci a été renvoyé à la commission des Finances et des Affaires économiques.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging en de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 22 december 1995 tot wijziging van sommige bepalingen van titel I en titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (rolnummers 963, 964 en 966, samengevoegde zaken).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat les recours en annulation partielle et les demandes de suspension partielle du décret de la Communauté flamande du 22 décembre 1995 portant modification de certaines dispositions du titre I et du titre II des décrets relatifs à la radiodiffusion et à la télévision, coordonnés le 25 janvier 1995 (numéros du rôle 963, 964 et 966, affaires jointes).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. De prejudiciële vraag over bepaalde artikelen van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging, gesteld door de Raad voor mededinging (rolnummer 945);

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. La question préjudicielle concernant certains articles de la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique, posée par le Conseil de la concurrence (numéro du rôle 945);

2. De prejudiciële vragen over de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Bergen (rolnummers 959 en 960, samengevoegde zaken);

2. Les questions préjudicielles concernant la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales, posées par le Tribunal du travail de Mons (numéros du rôle 959 et 960, affaires jointes);

3. De prejudiciële vraag over artikel 62 van de wegverkeerswet (koninklijk besluit van 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer), gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge (rolnummer 965).

3. La question préjudicielle concernant l'article 62 de la loi relative à la police de la circulation routière (arrêté royal du 16 mars 1968 coordonnant les lois relatives à la police de la circulation routière), posée par le Tribunal de première instance de Bruges (numéro du rôle 965).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van het arrest

nr. 37/96, uitgesproken op 13 juni 1996, inzake de beroepen tot vernietiging van artikel 21 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, ingesteld door de Belgische Beroepsvereniging van urologen en door het Verbond der Belgische beroepsverenigingen van geneesheren-specialisten (rolnummers 861 en 862).

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat l'arrêt n° 37/96, rendu le 13 juin 1996, en cause des recours en annulation de l'article 21 de la loi du 21 décembre 1994 portant des dispositions sociales et diverses, introduits par l'Association professionnelle belge des urologues et par le groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes (numéros du rôle 861 et 862).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De Voorzitter. — Bij brief van 17 juni 1996 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) Een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de sluiting van de Euromediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds en het koninkrijk Marokko anderzijds (instemmingsprocedure);

Par lettre du 17 juin 1996, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

a) Une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil relative à la conclusion de l'accord euroméditerranéen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et le royaume du Maroc, d'autre part (procédure d'avis conforme);

b) Een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de goedkeuring, namens de Europese Gemeenschap wat betreft de onder haar bevoegdheid vallende aangelegenheden, van de resultaten van de WTO-onderhandelingen over financiële diensten en het verkeer van natuurlijke personen (raadplegingsprocedure);

b) Une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion, au nom de la Communauté européenne, pour les matières relevant de sa compétence, des résultats des négociations de l'OMC sur les services financiers et le mouvement des personnes physiques (procédure de consultation);

c) Een resolutie over de mededeling van de Commissie aan de Raad, aan het Europees Parlement, aan het Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de regio's, over het gemeenschappelijk vervoersbeleid — Actieprogramma 1995-2000,

c) Une résolution sur la communication de la Commission au Conseil, au Parlement européen, au Comité économique et social et au Comité des régions sur la politique commune des transports — Programme d'action 1995-2000,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 5 en 6 juni 1996.

adoptées au cours de la période de session des 5 et 6 juin 1996.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Amortisatiekas — Caisse d'amortissement

De Voorzitter. — Bij brief van 21 juni 1996 heeft de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel aan de Senaat overgezonden, overeenkomstig artikel 7 van de wet van 2 augustus 1955, het verslag over de amortisatieverrichtingen voor het jaar 1995.

Par lettre du 21 juin 1996, le Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur a transmis au Sénat, en exécution de l'article 7 de la loi du 2 août 1955, le rapport sur les opérations d'amortissement effectuées en 1995.

Van deze mededeling wordt aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR

DÉCÈS D'UN ANCIEN SÉNATEUR

De Voorzitter. — De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Eloi Vandersmissen, ere-senator en gewezen senator voor het arrondissement Hasselt-Tongeren-Maaseik.

Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de M. Éloi Vandersmissen, sénateur honoraire et ancien sénateur de l'arrondissement Hasselt-Tongres-Maaseik.

Uw Voorzitter heeft aan de familie van ons betreurd medelid het rouwbeklag van de vergadering betuigd.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER COVELIERS AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE MANIER WAAROP HET BELGISCHE LID VAN DE EUROPESE COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS TE STRAATSBURG WERD AANGEWEEZEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. COVELIERS AU PREMIER MINISTRE SUR «LA MANIÈRE DONT A ÉTÉ DÉSIGNÉ LE MEMBRE BELGE DE LA COMMISSION EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME À STRASBOURG»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coveliers aan de Eerste minister over «de manier waarop het Belgische lid van de Europese Commissie voor de rechten van de mens te Straatsburg werd aangewezen».

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, jaren geleden, indien ik mij niet vergis in 1954, sloot de Raad van Europa een Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Er werden een aantal tamelijk hoogdravende verklaringen afgelegd en er werd een hof opgericht waartoe iedere burger, onderdaan van de Raad van Europa, zich kon wenden. Er werd ook een commissie opgericht waarin een vertegenwoordiger van ieder land van de Raad van Europa zetelt, waar de aanvragen ingediend bij het hof als het ware worden «gefilterd». Een systeem van filters kennen wij in ons rechtstelsel niet, maar in het Angelsaksisch systeem is die methode wel aanvaard. Daarover gaat mijn kritiek trouwens niet.

De Raad van Europa heeft bepaald dat de commissieleden zouden worden voorgesteld en benoemd door de parlementen en dat de leden van het hof worden voorgesteld door de regeringen en benoemd via hun ambassadeurs bij de Raad van Europa in Straatsburg.

De afvaardiging van de Senaat en van de Kamer bij de Raad van Europa heeft onder voorzitterschap van de heer Nothomb beslist professor Bossuyt als eerste kandidaat voor te dragen voor deze functie. Deze beslissing werd unaniem goedgekeurd, dus ook door onze PS-collega's, en bevestigd met een brief, uitgaande van de heer Van der Maelen, kamerlid voor de SP. Men koos voor de heer Bossuyt omdat er in het aanduiden van de leden van de commissie van bij het begin een linguïstische en filosofische alternantie was. Hoewel niet de Regering, maar wel het Parlement de kandidaten voorstelt, misbruikte de Regering haar macht door niet de eerste, maar wel de tweede kandidaat aan te duiden. Daarmee wijkt de Regering af van het principe van de alternantie en wil zij de tweede kandidaat, die reeds zes jaar in de commissie zetelt, opnieuw laten benoemen.

Aangezien de minister van Buitenlandse Zaken voor dergelijke zaken bevoegd is, had ik eerst aan hem hierover een vraag gesteld. Omdat hij niet aanwezig kon zijn, heeft minister Derycke deze moeilijke opdracht doorgeschoven aan staatssecretaris Moreels. Deze verklaarde hier tijdens een van onze vorige bijeenkomsten dat de Regering alleen het taalevenwicht voor ogen had, waarop ik onmiddellijk heb geantwoord dat dit een drogreden was. Ik heb hier een lijst met de leden van de commissie vanaf 1954, te beginnen met mevrouw Pevtschin tot en met het laatste Belgische commissielid, de heer Geus. Ik heb ook de lijst van de leden van het hof, vanaf de heer Rolin in 1959 tot en met de heer De Meyer vandaag. Al die tijd is er nooit rekening gehouden met de taalaan-horigheid, noch voor de commissie, noch voor het hof. Indien dat wel het geval was geweest, dan had zo goed als geen enkele Vlaming lid van deze commissie kunnen zijn. In 1959 werd de heer Rolin in het hof aangesteld en herbevestigd in 1968; na zijn overlijden in 1973 werd de heer Ganshof van der Meersch aangeduid en 1986 uiteindelijk de heer De Meyer die in 1995 in zijn mandaat werd herbevestigd. Nochtans zijn in die perioden ook Franstaligen lid van de commissie geweest, ik denk aan de heer Delahaye, aan de heer Melchior en aan de heer Geus. Het is uiteindelijk pas de heer Vandenberghe die deze keten heeft doorbroken gedurende de zes jaar vóór hij lid werd van deze Senaat. Het gaat hier dus zeer manifest om een drogreden.

Daarom ben ik zo vrij geweest om aan alle ambassadeurs bij de Raad van Europa een fax en een brief te sturen waarin ik hen erop wijst dat de Belgische ambassadeur hen zal vragen om niet voor de eerste, maar voor de tweede kandidaat te stemmen, op basis van een totaal onaanvaardbare argumentatie. Uit de telefonische reacties die ik van enkele onder hen heb gekregen, mag ik afleiden dat zij mijn boodschap hebben begrepen.

De Belgische ambassadeur heeft dan aan de Regering schriftelijke orders gevraagd in verband met deze opdracht, waarmee hij duidelijk ook wel wat problemen had. Hij heeft uiteindelijk toch zijn collega's kunnen overtuigen, wellicht met het argument van «dienst-wederdienst» en zonder te verbloemen dat hij zelf niet achter deze keuze stond.

Onvermijdelijk rijst de vraag waarom precies de heer Geus zijn functie in de commissie moet behouden. Belangrijk feit is dat hij lid is van de Raad van State. Morgen zullen wij de wet bespreken op de wijziging van de Raad van State. De minister van Binnenlandse Zaken klaagt al enige tijd steen en been dat de Raad van State en meer in het bijzonder de Franstalige kamers een enorme achterstand hebben in hun werk. Waarom dan een Franstalig lid van de raad een bijkomende belangrijke job geven, die gedurende drie maanden full-time werk vraagt, op een ogenblik dat hij bijna constant in de Wetenschapsstraat zou moeten zijn om er arresten te maken?

Ik heb hierover allerlei verhalen gehoord, die de Eerste minister misschien zal bevestigen maar waarschijnlijk zal tegenspreken. Hij zal alleszins duidelijke redenen moeten geven waarom de Regering het voorstel om de heer Bossuyt af te vaardigen nog per se heeft willen wijzigen. De voordracht van de heer Bossuyt als eerste kandidaat werd gesteund door vijftien leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat op voorstel van een lid van de PS van de Senaat, gesteund door de heer Nothomb, PSC-fractie leider in de Senaat en de heer Vandermaelen, eminent buitenlandkenner van de SP in de Kamer.

Dan blijkt dat de Parti socialiste, via de Eerste minister, in het kerncabinet heeft geëist dat deze functie aan de Parti socialiste zou worden gegeven. Ik vind dit zeer merkwaardig, vooral wanneer ik zie aan wie ze werd gegeven. De Eerste minister zal het wellicht niet graag horen, maar de waarheid heeft ook haar rechten. De betrokkene is op een bepaald ogenblik gedropt in een Franstalige kamer van de Raad van State door de toenmalige Eerste voorzitter van de Raad van State, die inmiddels overleden is, louter en alleen om de zaak-Van Hool te behandelen, louter en alleen om de vordering van Van Hool af te wijzen.

Gaat het hier om een of andere compensatie? Het blijkt immers dat de Raad van State zich in al zijn wijsheid heeft vergist, wat ik hem in principe niet kwalijk neem. Het Europees Hof heeft immers uitdrukkelijk gezegd dat de gang aan zaken in de aanbe-steding onjuist was. De firma Van Hool heeft trouwens de Regering én het Franse Gewest én de vervoersmaatschappij Wallonie

gedagvaard tot het betalen van astronomische bedragen aan schadevergoeding. Voor mij zijn enkele honderden miljoenen nog altijd astronomische bedragen al lijkt men daar in de politiek anders over te denken.

Ik vind het zeer vreemd dat een man plotseling verschijnt in een kamer van de Raad van State, daar een arrest *de complaisance* uitspreekt dat nadien grondig hervormd wordt door het Europees Hof van Luxemburg, waarin, terloops gezegd, België ook een politieke benoeming heeft gedaan.

Ik vind het ook bijzonder merkwaardig, ik zal dit morgen herhalen ten opzichte van de minister van Binnenlandse Zaken, dat wordt beslist uit de Franstalige kamers van de Raad van State, waar de achterstal steeds maar groeit, één van de raadsheren voor drie maanden naar Straatsburg te sturen om deel uit te maken van de Commissie voor de rechten van de mens.

Er is een bijkomend element. Het is een bijzonder delicaat ogenblik wanneer een veroordeelde zich wendt tot het Europees Hof voor de rechten van de mens. Ieder advocaat die ooit een zaak aanhangig heeft willen maken bij het Hof weet welke rol de commissie speelt. Als men niet voorbij de commissie geraakt, kan men de zaak wel vergeten, want er bestaat haast geen verhaal tegen haar beslissing. De Eerste minister moet dus weten dat het ook bijzonder delicaat is dat hij op vraag, op eis van de PS, iemand in de commissie benoemt, terwijl het een gewezen minister is van diezelfde partij die zich wellicht tot deze commissie gaat wenden.

Ik vertolk niet alleen de mening van velen in ons land maar ook van een aantal personen die van zeer nabij betrokken zijn bij de werking van de Raad van Europa. De discussie die er in de Raad van ambassadeurs is geweest, bewijst dit trouwens. Door dit manoeuvre waarbij een waardevol kandidaat die door de wetgever is voorgesteld en die door de uitvoerende macht, alhoewel deze de kwaliteiten van de betrokkene erkend, op een autoritaire manier wordt afgewezen, wordt het imago van België voor de tweede keer geschaad. Het is immers niet de eerste keer dat België problemen maakt in het kader van de benoemingen in de Raad van Europa.

De Senaat is zo vriendelijk geweest ons Internet ter beschikking te stellen. Op Internet vindt men de internationale corruptielijst van de landen. België scoort daarin zeer slecht. Deze score zal door dit voorval niet alleen worden bevestigd, maar nog slechter worden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal mij aan de feiten houden en niet ingaan op de insinuaties van de heer Coveliers.

De heer Geus werd benoemd na een geheime stemming in de Ministerraad van de Raad van Europa. De Regering heeft toen de wens geuit dat de tweede kandidaat zou worden benoemd omwille van het taalevenwicht, zoals al eerder is uitgelegd door de heer Moreels namens de minister van Buitenlandse Zaken.

Ik heb niet het recht mij te bemoeien met de interne procedure bij de Raad van State. Wat de achterstand betreft, beschik ik enkel over globale cijfers. De jaarverslagen bevatten geen per taal gesplitste cijfers hierover. Ik kan wel zeggen dat tussen september 1994 en augustus 1995 er 2 603 Nederlandstalige en 3 356 Franstalige arresten werden uitgesproken. Men kan dus zeker niet beweren dat de produktiviteit van de Franstalige kamer lager ligt dan die van de Nederlandstalige. Daarenboven past de aanstelling van de heer Geus perfect in de strategie die de jongste zes jaar werd gevolgd.

Tenslotte wil ik erop wijzen dat de stelling die de Regering heeft ingenomen, geen waardeoordeel inhoudt ten aanzien van een bepaalde kandidaat. De Regering heeft trouwens de kandidatuur van de heer Bossuyt als lid van de subcommissie voor de Mensenrechten en de Minderheden van de Verenigde Naties actief en met succes gesteund. Dit betekent dat de Regering niets heeft tegen de persoon van de heer Bossuyt en evenmin twijfelt aan zijn competentie op het vlak van de mensenrechten.

Ik herhaal dat ik de insinuaties van de heer Coveliers volledig voor zijn rekening wens te laten. Sommige van zijn beweringen kan ik echt niet waarderen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben hier niet om zaken te zeggen die de Eerste minister apprecieert, maar wel om hem te wijzen op de onwaarheden die hij verkondigt.

De heer Bossuyt werd weliswaar benoemd in de Commissie voor de rechten van de mens te Genève, een tijdelijke vergadering die maar een drietal weken duurt. Hij had deze benoeming niet enkel te danken aan de steun van de Belgische Regering, maar ook aan die van een aantal Westerse landen. Hij is trouwens ook nog voorzitter geweest van deze commissie. Het argument dat de Eerste minister aanhaalt, is waardeloos.

Het enige argument dat naar voren wordt gebracht, is het taal-evenwicht. De Eerste minister beweert dat wanneer het lid van het Europees Hof voor de rechten van de mens een Vlaming is, het lid van de Commissie voor de rechten van de mens een Franstalige moet zijn. Dit is een leugen. Ik bezit de lijst van alle leden van de commissie sinds 1954 tot nu en de lijst van alle leden van het hof sinds 1959 tot nu. Indien de Eerste minister mij niet gelooft, zal ik hem een kopie van deze lijst bezorgen.

Wat de Eerste minister zegt, is dus onjuist en hij weigert ons de echte reden te geven. De literatuur in verband met corruptieonderzoek leert ons dat wanneer een machthebber weigert de juiste motieven voor zijn beslissingen te geven, men zich vragen moet stellen over de correctheid van die beslissingen. De motivering die de Eerste minister geeft voor die beslissing raakt kant noch wal. Hij citeert cijfers over de Raad van State, maar vergeet hierbij op te merken dat 42 pct. van de arresten van de Franstalige kamers van de Raad van State betrekking hebben op vreemdelingenzaken. Ik raad iedereen aan deze arresten in te kijken. De vraag is niet hoeveel arresten er worden uitgesproken, maar wel hoeveel achterstand men oploopt.

Eerste minister Dehaene weet zeer goed dat bepaalde mensen binnen de diplomatie en binnen andere kaders mijn mening daarover delen. Hij weigert het juiste argument te geven voor deze aanduiding. Volgens de officiële normering van daden die men stelt, is dit een corrupte daad, want er wordt geen precieze reden gegeven waarom een bepaalde beslissing wordt genomen. Deze gaat in tegen de wil van zowel Kamers als Senaat en alle partijen, inclusief de partij waartoe de heer Geus behoort. Alle partijen samen hebben een beslissing genomen die pas nadien door de Regering werd veranderd. De Eerste minister geeft mij geen duidelijke motivering voor deze daad. Daarom heb ik het volste recht om aan te nemen dat de motivering niet correct is.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

PROJET DE LOI CONCERNANT LE BIEN-ÊTRE DES TRAVAILLEURS LORS DE L'EXÉCUTION DE LEUR TRAVAIL

Discussion du rapport complémentaire

WETSONTWERP BETREFFENDE HET WELZIJN VAN DE WERKNEMERS BIJ DE UITVOERING VAN HUN WERK

Beraadslaging over het aanvullend verslag

M. le Président. — Mesdames, messieurs, je vous rappelle que, le 13 juin dernier, le Sénat avait renvoyé en commission le projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail afin d'examiner l'amendement déposé par M. Verreycken et portant sur des corrections matérielles.

De commissie voor de Sociale Aangelegenheden heeft dit punt onderzocht en heeft een nieuwe tekst aangenomen waarin zuiver formele verbeteringen werden aangebracht.

De rapporteur, mevrouw Merchiers, verwijst naar haar aanvullend verslag.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VL. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat het aanvullend verslag op het wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk iets te beknopt is. Het maakt immers geen enkele melding van het amendement dat gezorgd heeft voor terugzending van dit ontwerp naar de commissie. Het amendement was geen werkstuk van mezelf maar was wel het resultaat van het gewaardeerde denkwerk van de diensten van de Senaat. Ik wil hiervoor mijn waardering nadrukkelijk uitspreken. Het amendement was een reactie op de opmerking dat de minister en de Kamer vonden dat er geen ruimte was voor enige wijziging. Wij hebben deze opmerking niet aanvaard en wij meenden dat wij onze taak naar behoren konden vervullen door de taalcorrecties als amendement in te dienen. Toen er in de commissie zeer terechte opmerkingen werden gemaakt over dat impulsieve amendement, en wij tot de vaststelling kwamen dat het door een ganse reeks andere amendementen moest worden vervangen die wel conform waren aan ons Reglement, hebben wij het eerste amendement teruggetrokken, temeer daar alle vervangende amendementen ondertekend werden door alle partijen die in de commissie vertegenwoordigd waren.

In een krant van gisteren lees ik dat de Regering in verband met de kaderwetten heeft verteld dat zij geen enkele wijziging zal aanvaarden, geen taalfouten of zelfs geen tikfouten wenst te verbeteren.

Dit gaat mij iets te ver. Ik vermoed dat het hier om een boze oprisping gaat van een regeringslid na de behandeling van het ontwerp over het welzijn van de werknemers in de Senaat. Ook bij dit ontwerp kwam er immers een oekaze van de Regering. Niets mocht worden gewijzigd. De hoogst ongehoorzame en vervelende Senaat heeft echter gemeend het ontwerp naar de commissie te moeten terugzenden, waar een vijftigtal klaarblijkelijke fouten uit de tekst werden verwijderd.

Ik heb nu de indruk dat de Regering niet van plan is zo iets een tweede keer te laten gebeuren en daarom aankondigt dat er zelfs geen tikfout zal worden gewijzigd. Ik vraag me dan wel af wat wij hier nog doen. Wij moeten ons zeer sterk en uitdrukkelijk verzetten tegen de betutteling van de Senaat door de Regering en haar ministers, zoals we dit ook bij het voorliggend ontwerp hebben gedaan.

Hoewel ik lid ben van een zogenaamd ondemocratische partij, meen ik dat de wetgevende macht en de uitvoerende macht in een democratisch bestel duidelijk omschreven taken hebben. Daar sta ik achter. Indien de wetgevende macht immers enkel ja mag stemmen, enkel op bevel van de uitvoerende macht op het juiste knopje mag drukken, dan is die uitvoerende macht niet meer dan een junta. Daar ben ik niet gelukkig mee, hoewel sommigen beweren dat mijn partij daar wel mee gelukkig zou zijn.

De vraag rijst wie wie controleert. Volgens mij moet de Senaat de Regering kunnen blijven controleren, hierbij ten volle gebruik makend van zijn evocatie- en controlerecht. De Senaat moet alle teksten, zeker wanneer die manifest fout zijn, kunnen verbeteren.

Het ontwerp is nu taalkundig aangepast maar wij hebben natuurlijk nog altijd bedenkingen bij de inhoud en de draagwijdte ervan. Het legt de kleine en middelgrote ondernemingen te veel lasten op, waardoor als pervers neveneffect de werkgelegenheid wel eens zou kunnen worden geschaad in plaats van bevorderd. Wij zullen, zoals dat bij de eerste versie onze intentie was, dan ook tegen het ontwerp stemmen. Ons commissielid in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden, collega Buelens, zal zich onthouden om onze waardering uit te drukken over het aanvaarden van de taalamendementen. Ik neem aan dat in alle volgende ontwerpen duidelijke taalfouten zullen kunnen worden rechtgezet. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — De aangehouden stemmingen en de stemming over het geheel van het wetsontwerp zullen later plaatshebben.

Les votes réservés et le vote sur l'ensemble du projet de loi auront lieu ultérieurement.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET VERDRAG BETREFFENDE DE AFSCHAFFING VAN DE LEGALISATIE VAN AKTEN IN DE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 25 MEI 1987

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION RELATIVE À LA SUPPRESSION DE LA LÉGALISATION D'ACTES DANS LES ÉTATS MEMBRES DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES, SIGNÉE À BRUXELLES LE 25 MAI 1987

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag betreffende de afschaffing van de legalisatie van akten in de lidstaten van de Europese Gemeenschappen, ondertekend te Brussel op 25 mei 1987.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à la Convention relative à la suppression de la légalisation d'actes dans les États membres des Communautés européennes, signée à Bruxelles le 25 mai 1987.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Bourgeois (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik wens hier verslag uit te brengen over de werkzaamheden van de commissie, niet alleen omdat ik dit verdrag als zeer belangrijk beschouw, maar ook omdat een aantal aspecten in de commissie niet zijn opgehelderd. Ik zal mijn vragen in dat verband dan ook herhalen.

Op 23 mei heeft de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag betreffende de afschaffing van de legalisatie van akten in de lidstaten van de Europese Gemeenschappen besproken.

De minister van Buitenlandse Zaken beklemtoonde het belang van dit verdrag. De ratificatie ervan houdt namelijk een aanzienlijke verlichting in van de taak van de diplomatieke of consulaire ambtenaren. Zij zullen niet langer worden belast met de legalisatie van openbare akten.

In de commissie was er grote eensgezindheid over de noodzaak van een snelle ratificatie van dit verdrag, dat reeds van 1987 dateert, omwille van belangrijke praktische gevolgen. Het Verdrag van Brussel — zo wordt het vaak genoemd — vereenvoudigt de administratieve formaliteiten, niet alleen met betrekking tot diplomatieke of consulaire akten, maar ook met betrekking tot de openbare akten, zoals gerechtelijke akten, notariële akten, enzovoort. Met dit verdrag wordt het Europa van de burgers werkelijk voelbaar op het terrein.

De minister werd om uitleg gevraagd over de uitvoering van artikel 5 van het verdrag, dat voorziet in de aanduiding van een centrale autoriteit. Er werd ook gevraagd wat er gebeurt wanneer een lidstaat een akte betwist. De minister verwees in zijn antwoord naar artikel 4.1 van het verdrag dat bepaalt dat bij betwisting de Staat een verzoek om inlichtingen richt aan de centrale autoriteit van de lidstaat waarvan de akte of het document uitgaat.

Het ontwerp werd met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals ik in mijn inleiding aankondigde, wens ik enkele aspecten onder de aandacht te brengen die in de commissie werden besproken en waarover de minister verklaarde in openbare vergadering verdere toelichting te kunnen geven. Aangezien de minister van Justitie blijkbaar zal antwoorden namens de minister van Buitenlandse Zaken, vermoed ik dat dit waarschijnlijk niet het geval zal zijn, tenzij de minister van Justitie over uitgebreide inlichtingen beschikt.

Ten eerste, artikel 5 van het verdrag bepaalt de aanduiding van een centrale autoriteit die eventuele betwistingen over de echtheid van de handtekening dient te behandelen. Werd in dit verband al

een initiatief genomen, en door wie? Wie is bevoegd voor de aanduiding van de centrale autoriteit? Wat zijn de vooruitzichten ter zake?

Ten tweede, artikel 6.2 bepaalt dat het Verdrag van Brussel in werking treedt 90 dagen na de neerlegging van de akten van ratificatie door alle lidstaten. Tot nu toe zouden slechts drie lidstaten het verdrag hebben geratificeerd: Denemarken, Italië en Frankrijk.

Wellicht zal de inwerkingtreding derhalve nog een hele tijd op zich laten wachten. Kon dit echt niet worden vermeden?

Er zijn twee bilaterale overeenkomsten met hetzelfde voorwerp die nog steeds niet zijn geratificeerd. De eerste sloot België met Duitsland in 1975 en de andere sloot ons land met Frankrijk in 1981. Zoals is vermeld in de memorie van toelichting, meende de Raad van State reeds in 1986 dat de goedkeuring van deze bilaterale verdragen absoluut noodzakelijk is. De minister stelde voor bij de neerlegging van de akte van bekrachtiging, zoals bepaald in artikel 6, paragraaf 3, te verklaren dat ten aanzien van België het Verdrag van Brussel van toepassing is in zijn betrekkingen met de Staten die dezelfde verklaring hebben afgelegd. Zo zou de ratificatie van bovenvermelde bilaterale verdragen overbodig worden. Maar aangezien slechts drie lidstaten tot nu toe het verdrag geratificeerd hebben, zijn de praktische gevolgen van een dergelijke verklaring niet effectief en dus te verwaarlozen.

In afwachting van de inwerkingtreding van het Verdrag van Brussel kunnen we derhalve deze bilaterale verdragen niet bekrachtigen. In die optiek kunnen deze bilaterale verdragen dan ook niet aan de Senaat worden voorgelegd. Tot daar enkele bijkomende vragen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, aangezien met toepassing van dit verdrag de vrijheid van het opstellen en afleveren van akten tot stand wordt gebracht, is dit een belangrijk verdrag. Toch heb ik nog een vraag waarop ik in het verslag van de besprekingen het antwoord niet heb kunnen vinden. Is dit verdrag ook van toepassing op akten die niet door nationale of federale overheden worden opgemaakt maar door Gewesten of regio's? Het komt me vreemd voor dat de Gewesten en Gemeenschappen niet betrokken werden bij de onderhandelingen over de goedkeuring van dit verdrag. Tal van bevoegdheden krachtens welke zij officiële akten en documenten kunnen afleveren, worden in dit verdrag behandeld. Naar de inhoud lijkt het verdrag ook op deze akten en documenten van toepassing te zijn, maar de tekst van het verdrag maakt beperkend melding van lidstaten, nationale Staten dus. Ontstaat hierdoor geen discrepantie? Wanneer over een akte enige betwisting bestaat, zal er ook enkel met de federale of nationale overheid contact worden opgenomen. Dit is toch een leemte.

De minister van Justitie die uit hoofde van zijn functie van zeer nabij bij dit verdrag betrokken is, kan hierover wellicht enige uitleg verstrekken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

De heer Bourgeois (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, zoals het opschrift het aangeeft, betreft het verdrag «de afschaffing van de legalisatie van akten in de lidstaten». Het betreft hier dus niet de legalisatie van verdragen of akten van Staten of van deelstaten. Bedoeld worden publieke akten, zoals een akte van echtscheiding, een vonnis, een akte van de burgerlijke stand en andere publieke akten waarvoor de regio's niet bevoegd zijn documenten af te leveren. Misschien zijn er documenten waarop handtekeningen dienen te worden geverifieerd om rechtsgeldig in het buitenland te kunnen worden gebruikt. In dat geval heeft de bedenking van de heer Anciaux wellicht zin en dient de zaak door de minister te worden onderzocht. Maar voor zover ik het had begrepen, betreft het verdrag enkel akten van notarissen, van ambtenaren van de burgerlijke stand en dergelijke meer.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met de heer Bourgeois dat het overgrote deel van de bedoelde akten nog onder de bevoegdheid vallen van de federale overheid.

Toch kan ik me voorstellen dat Gemeenschappen en Gewesten ook akten afleveren aan individuen, al waren het maar vergunningen, die ook in het buitenland hun belang kunnen hebben. In dat geval worden ook deze documenten gelegaliseerd. Of zou het inderdaad zo zijn dat het verdrag uitsluitend betrekking heeft op documenten en akten afgeleverd door de federale overheid?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck die antwoordt namens de minister van Buitenlandse Zaken die de begrafenis van de heer Papandreou bijwoont.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, ik antwoord hier inderdaad namens de minister van Buitenlandse Zaken, al heb ik vastgesteld dat deze materie ook gedeeltelijk onder de bevoegdheid van Justitie valt. Op de concrete vragen die werden gesteld, durf ik echter alleen met de nodige omzichtigheid antwoorden. Ik heb duidelijk de indruk dat het inderdaad gaat om de specieke akten die tot de federale bevoegdheid behoren en dus niet om allerlei stukken en documenten. Er bestaan ook een aantal internationale verdragen waarin dit gespecificeerd wordt. Zoals de rapporteur heeft aangehaald, betreft het bijvoorbeeld geboorte- en echtscheidingsakten, zaken dus die tot op heden onder de federale bevoegdheid vallen.

Ik moet het nog even nakijken, maar het is niet uitgesloten dat de centrale autoriteit waarvan sprake is in het verdrag, het departement van Justitie zal zijn.

De vraag is ook gesteld wie bevoegd is voor het aanwijzen van deze centrale autoriteit. Tot op heden behoorde deze materie duidelijk en exclusief tot de bevoegdheid van het departement van Justitie en heel waarschijnlijk zal dan ook dit ministerie instaan voor het volgen van deze zaak. Ik zeg dit ook weer met het nodige voorbehoud.

Ik wil nog even ingaan op de vraag van de rapporteur over de spanning tussen dit verdrag en mogelijke andere bilaterale verdragen. Om eventuele problemen te voorkomen, wordt de volgende techniek gebruikt. Op het ogenblik dat dit verdrag volgens de geijkte procedures definitief geratificeerd is, wordt er een bijkomende verklaring aan toegevoegd dat ongeacht het feit dat het verdrag slechts definitief van toepassing wordt wanneer alle lidstaten het hebben ondertekend, het alvast een bilaterale werking krijgt voor de lidstaten die het hebben ondertekend. Duitsland heeft het verdrag reeds ondertekend, zodat er geen bilateraal verdrag met Duitsland meer nodig is, omdat dat de facto vervangen wordt door het internationaal verdrag dat een bilateraal effect heeft gekregen. Volgens de informatie die ik zojuist heb gekregen, heeft Frankrijk het verdrag nog niet ondertekend, maar ook dat zeg ik met het nodige voorbehoud.

De heer Swaelen treedt als voorzitter op

Tot zover mijn korte en enigszins geïmproviseerde antwoorden op de vragen van de rapporteur en van de heer Anciaux.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

De heer Bourgeois (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Mag ik hem wel verzoeken de minister van Buitenlandse Zaken te vragen ons toch een schriftelijk antwoord te geven, zodat wij over meer precieze gegevens beschikken? Indien hij zelf als minister van Justitie deze antwoorden kan geven, dan is dat uiteraard ook goed.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het Verdrag betreffende afschaffing van de legalisatie van akten in de lidstaten van de Europese Gemeenschappen, ondertekend te Brussel op 25 mei 1987, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La Convention relative à la suppression de la légalisation d'actes dans les États membres des Communautés européennes, signée à Bruxelles le 25 mai 1987, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 36, § 2, DE LA LOI DU 20 JUILLET 1990 RELATIVE À LA DÉTENTION PRÉVENTIVE

*Reprise de la discussion générale
et vote des articles*

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 36, § 2, VAN DE WET VAN 20 JULI 1990 BETREFFENDE DE VOORLOPIGE HECHTENIS

*Hervatting van de algemene beraadslaging
en stemming over de artikelen*

M. le Président. — Nous reprenons la discussion générale de la proposition de loi modifiant l'article 36, paragraphe 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

Wij hervatten de algemene beraadslaging over het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 36, paragraaf 2, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

La parole est au rapporteur pour un rapport complémentaire.

M. Desmedt (PRL-FDF), rapporteur. — Monsieur le Président, la proposition que nous examinons aujourd'hui a été introduite par M. Boutmans et vise à modifier une disposition de la loi sur la détention préventive dont l'application jurisprudentielle confirmée par la Cour de cassation aboutit en fait à empêcher la Chambre du Conseil de prononcer la mise en liberté sous condition, lors du règlement de procédure. Sur la base de cette interprétation jurisprudentielle, l'inculpé ne peut, à ce moment, qu'être libéré purement et simplement ou être maintenu en détention.

Cette situation n'a certes pas été voulue par le législateur de 1990, mais la Cour de cassation se basait sur l'article 36, paragraphe 2, de la loi du 20 juillet 1990 qui dispose que, lors du règlement de procédure, la Chambre du Conseil peut décider du maintien ou du retrait d'une condition fixée antérieurement, mais qu'elle ne peut en imposer de nouvelles.

En commission, il y a eu unanimité sur l'objectif poursuivi par la proposition, qui vise donc à permettre à la Chambre du Conseil de libérer sans conditions un inculpé lors du règlement de procédure, mais les choses furent moins aisées pour traduire clairement cette intention dans la loi.

Le ministre de la Justice a, quant à lui, considéré qu'il serait préférable de modifier l'article 26, paragraphe 3, qui vise l'hypothèse où l'inculpé est encore détenu lors du règlement de procédure, alors que l'article 36 concerne l'hypothèse où il a déjà été libéré antérieurement sous conditions.

L'ensemble de la commission et l'auteur de la proposition se sont ralliés à l'interprétation du ministre de sorte qu'un amendement en ce sens a été déposé et adopté à l'unanimité ainsi que l'ensemble de la proposition qui a été soumise en séance publique le 6 juin. À cette séance, j'ai cependant suggéré le renvoi en commission pour améliorer le texte, ce à quoi le Sénat a bien voulu se rallier.

En fait, l'article 26, paragraphe 3, tel que la commission l'avait modifié, ne laissait plus pour la Chambre du Conseil, lors du règlement de procédure, que deux possibilités: le maintien en détention ou la liberté sous conditions. On pouvait donc craindre que cette nouvelle rédaction n'aboutisse à une équivoque excluant la mise en liberté pure et simple. Il était donc souhaitable de revoir le texte afin que la possibilité de libération pure et simple soit clairement maintenue.

La commission s'est ralliée à ce point de vue et M. Erdman a déposé un amendement au texte actuel de la loi sur la base duquel la Chambre du Conseil peut décider de mettre l'inculpé en liberté ou, par une ordonnance séparée, qu'il restera en détention ou sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions comme prévu à l'article 35. Cet amendement qui élimine toute équivoque quant aux possibilités offertes à la Chambre du Conseil a été adopté à l'unanimité et est devenu l'article 2 de la proposition.

Il y a lieu d'observer que l'intitulé a été modifié puisque la proposition vise l'article 26, paragraphe 3, de la loi du 20 juillet 1990 et non l'article 36, paragraphe 2, comme prévu initialement.

La commission de la Justice invite dont le Sénat à approuver ce texte.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de rapporteur voor zijn uitstekend verslag en voor zijn bijdrage tot de discussie. Het gaat hier om een wetgevend initiatief van de Senaat en als de Kamer zich bij ons voorstel aansluit, kan het op relatief korte termijn van kracht worden.

De uiteindelijke tekst van het voorstel is het resultaat van een collectieve inspanning. Het voorstel dient niet te worden overroepen, maar het zal op het terrein toch zijn nut bewijzen. Heel wat magistraten, onderzoeksrechters en advocaten beklagen er zich immers over dat op het ogenblik dat het onderzoek afgerond is en de verdachten in vele gevallen niet meer in hechtenis hoeven te blijven, deze toch niet — zij het onder bepaalde voorwaarden — in vrijheid kunnen worden gesteld omwille van de interpretatie van het Hof van cassatie van een wet ter zake die destijds in feite niet gewild was, maar toch algemeen wordt gevolgd. In sommige raadkamers had men voor dit probleem listige oplossingen gevonden, maar het is altijd beter de wet te wijzigen dan rechters tot allerlei listen en lagen te verplichten.

Met de goedkeuring van dit wetsvoorstel vermijden we dat mensen onnodig lang in de gevangenis blijven en dat er overbodige procedures op verzoekschrift worden gevoerd die de rechtbanken overbelasten en de normale volgorde van behandeling van zaken kunnen verstoren. De minister van Justitie zal de Senaat wellicht dankbaar zijn als het wetsvoorstel wordt aangenomen.

Tot slot wens ik nog de collega's te danken die aan de commissiebesprekingen hebben deelgenomen en die de goedkeuring van het voorstel hebben mogelijk gemaakt. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, in eerste instantie wens ik hulde te brengen aan de initiatiefnemer van het voorstel tot wijziging van artikel 36, paragraaf 2, van de wet betreffende de voorlopige hechtenis. Dank zij deze relatief kleine wijziging kan er in de praktijk toch wel een en ander veranderen. Zo kan er soepeler worden opgetreden bij het al dan niet in vrijheid stellen van personen die verwezen worden naar de correctionele rechtbank. In het verleden werd vaak niet overgegaan tot de invrijheidstelling bij gebrek aan voorwaarden.

De bekommernissen van collega Boutmans moeten de Senaat ertoe aanzetten de wet op de voorlopige hechtenis in haar geheel kritisch te herbekijken. Die wet kan immers, niettegenstaande de

vele verbeteringen die de jongste jaren zijn aangebracht, nog steeds tot misbruik aanleiding geven. Ik verwijs onder meer naar de vragen om uitleg die hier aan de minister van Justitie zijn gesteld, waaruit bleek dat de voorlopige hechtenis in de praktijk wordt beschouwd als een manier om bekentenissen af te dwingen. De maatregel wordt gehanteerd als een echte strafmaatregel en dat is toch initieel niet de bedoeling van de wetgever. De meeste mensen die in de gevangnissen van Sint-Gillis en Vorst verblijven, zitten in voorlopige hechtenis, vaak rechtstreeks of onrechtstreeks omwille van een drugsdelict. De voorlopige hechtenis geeft dus nog te veel aanleiding tot misbruiken. Daarom roep ik de collega's op om in een positieve geest een inspanning te doen om deze wetgeving te verfijnen, zodat misbruiken zo veel als mogelijk worden uitgesloten.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats sluit ik mij aan bij het hier gebrachte eerbetoon aan de initiatiefnemer van het voorstel. Met dit wetsvoorstel toont de Senaat inderdaad dat de parlementaire instellingen belangrijke wetgevende initiatieven kunnen nemen. Ik zal de inhoud van dit voorstel verder blijven verdedigen. Ik dank ook de voorzitter, de rapporteur en de leden van de commissie voor de samenwerking.

Aan de heer Anciaux wil ik zeggen dat de voorlopige hechtenis deel uitmaakt van een bredere problematiek. Ik heb daarover reeds enkele standpunten uitgewerkt en neergeschreven in de oriëntatienota in strafbeleid en strafuitvoeringsbeleid die ik vorige week bij de Kamer heb ingediend. Aan het Nationaal Instituut voor de criminologie en de criminalistiek, het NICC, heb ik trouwens opdracht gegeven om samen met professor Snacken van de VUB een evaluatie van de hele wetgeving inzake de voorlopige hechtenis te maken, zodat wij volgend jaar zeker stof genoeg zullen hebben om uit te maken of hier aanpassingen nodig zijn.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles de la proposition de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsvoorstel.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. In artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1994, worden de woorden «kan zij bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft» vervangen door de woorden «kan zij de verdachte in vrijheid stellen of, bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft, of dat hij in vrijheid wordt gesteld onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35.»

Art. 2. À l'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, modifié par la loi du 11 juillet 1994, les mots «elle peut, par une ordonnance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, décider que l'inculpé restera en détention» sont remplacés par les mots «elle peut mettre l'inculpé en liberté ou décider, par une ordonnance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, que l'inculpé restera en détention, ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions, comme il est prévu à l'article 35.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 3. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De commissie stelt een nieuw opschrift voor dat luidt: «Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 26, § 3, van de wet van 23 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis».

La commission propose un nouvel intitulé ainsi rédigé: «Proposition de loi modifiant l'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive».

Is de Senaat het met die tekst eens?

Ce texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée? (*Assentiment*.)

Het nieuw opschrift is goedgekeurd.

Le nouvel intitulé est approuvé.

We stemmen later over het wetsvoorstel in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE ACTIE DIE TEGEN DE ANTI-PERSONENMIJNEN GEVOERD KAN WORDEN MET HET OOG OP DE KOMENDE ASSEMBLEE VAN DE ORGANISATIE VOOR VEILIGHEID EN SAMENWERKING IN EUROPA

Beraadslaging

PROPOSITION DE RÉOLUTION CONCERNANT L'ACTION CONTRE LES MINES ANTIPERSONNEL EN PRÉVISION DE LA PROCHAINE ASSEMBLÉE DE L'ORGANISATION POUR LA SÉCURITÉ ET LA COOPÉRATION EN EUROPE

Discussion

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van de resolutie betreffende de actie die tegen de anti-personenmijnen gevoerd kan worden met het oog op de komende assemblee van de Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa.

Nous abordons l'examen de la proposition de résolution concernant l'action contre les mines antipersonnel en prévision de la prochaine assemblée de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

De commissie stelt volgende tekst voor:

De Senaat,

Gelet op de wet van 9 maart 1995 betreffende anti-personenmijnen, valstrikmijnen en soortgelijke mechanismen, die het gebruik en de produktie van en de handel in anti-personenmijnen verbiedt;

Overwegende dat België het eerste land is dat een dergelijke wet heeft aangenomen, dat die wet een model is en dat de aanneming ervan moet worden aanbevolen aan de landen die in juli 1995 te Ottawa de resolutie van de parlementaire vergadering van de OVSE hebben ondertekend;

Overwegende dat de OVSE bevoegd is om de bij haar aangesloten landen relevante acties op dit terrein aan te bevelen, aangezien sommige onder hen nog gebruikers of importeurs zijn;

Vraagt aan zijn delegatie bij de OVSE om alle nuttige middelen aan te wenden met als doel:

1° De oprichting van een OVSE-cel die ermee belast is, volgens de termen van de resolutie van juli 1995, de Staten aan te moedigen om het gebruik van, de handel in en de opslag van anti-personenmijnen te verbieden, met uitzondering van de voorraad bestemd voor het trainen van specialisten en militairen die deelnemen aan operaties die ten doel hebben in gebieden waar mijnen liggen de gevaren te beperken, de mijnen op te ruimen of onschadelijk te maken;

2° Het verkrijgen van de lijst van de producenten van anti-personenmijnen;

3° De toezegging van de betrokken lidstaten van de OVSE in verband met mijnopruiingsoperaties op overheidsinitiatief;

4° De zo ruim mogelijke opleiding in de ontmijning in de landen waar deze tuigen verspreid liggen;

5° De vorming van een OVSE-fonds voor slachtofferbehandeling en voor onderzoek betreffende betere ontmijnings-technieken.

Le Sénat,

Vu la loi du 9 mars 1995 relative aux mines antipersonnel et pièges ou dispositifs de même nature qui vise à l'interdiction de l'usage, de la production et du commerce des mines antipersonnel;

Considérant que cette loi adoptée en première par la Belgique est un modèle, dont l'adoption doit être conseillée aux pays signataires de la résolution de l'Assemblée parlementaire de l'OSCE, en juillet 1995 à Ottawa;

Considérant que l'OSCE est compétente pour conseiller à ses États signataires des actions significatives dans ce domaine, où certains d'entre eux sont encore utilisateurs et importateurs,

Demande à sa délégation auprès de l'OSCE d'agir par tous les moyens efficaces pour obtenir:

1° La création d'une cellule de l'OSCE chargée de veiller, selon les termes de la résolution de juillet 1995, à encourager les États à l'interdiction de l'usage, du commerce et du stockage des mines antipersonnel, à l'exclusion du stock destiné aux fins d'entraînement de spécialistes et de militaires, participant à des opérations de minimalisation des risques en zones minées, de déminage ou de destruction effective de ces armes;

2° Le répertoire des producteurs des mines antipersonnel;

3° L'engagement des États membres concernés de l'OSCE à des actions de déminages publics;

4° La formation la plus large au déminage dans les pays concernés par la prolifération de ces engins;

5° La création d'un fonds OSCE pour le traitement des victimes et pour la recherche consacrée à l'amélioration des techniques de déminage.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Thijs (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, namens de Commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden breng ik verslag uit van de commissiebesprekingen over de resolutie betreffende de actie die tegen anti-personenmijnen kan worden gevoerd, met het oog op de komende assemblee van de Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa.

Alvorens de bespreking aan te vatten, hield de indiener van het voorstel in aanwezigheid van minister van Landsverdediging Poncelet een pleidooi om de vergaderingen van de interparlementaire assemblees telkens in de vaste commissie van de Senaat voor te bereiden. De commissie heeft daarop onmiddellijk de daad bij het woord gevoegd.

In juli vindt namelijk in Stockholm de parlementaire vergadering van de OVSE plaats. Het Belgisch Parlement is daarin vertegenwoordigd met acht leden en de voorzitter van onze Senaat zal ook deze vergadering voorzitten. Op 30 april jongstleden gaf hij een historisch overzicht van de evolutie van de OVSE en een toelichting bij de structuren, de organen, de werking en de vooruitzichten van deze organisatie. Hierop volgde een boeiend debat.

De indiener van het voorstel haalde om te beginnen aan dat in de parlementaire vergadering van de OVSE, landen zetelen die nog steeds anti-personenmijnen produceren en landen die deze mijnen kopen. Daarom achtte de indiener het aangewezen om binnen de OVSE-structuur een agentschap op te richten dat moet toezien op het gebruik, de verkoop en de opslag van anti-personenmijnen. Zij pleitte ervoor dat een lijst van producenten wordt opgemaakt en tevens dat de lidstaten van de OVSE worden verzocht om toezeggingen te doen in verband met mijnopruiingsoperaties. Tenslotte bepleitte zij ook de oprichting van een fonds voor slachtofferbehandeling.

In de daarop volgende bespreking bleken alle leden, over de partijgrenzen heen, de resolutie gunstig gezind te zijn, wat evenwel niet betekende dat daaraan geen wijzigingen werden aangebracht.

Integendeel, tal van opmerkingen werden geformuleerd die tot aanvullingen en tekstverbeteringen leidden.

De oprichting van een agentschap werd niet opportuun geacht, zowel om structurele als om budgettaire redenen. Wel werd geopteerd voor de oprichting van een OVSE-cel die ermee belast zou worden om de Staten aan te moedigen het gebruik van, de handel in en de opslag van anti-personenmijnen te verbieden.

Voor dit laatste werd overeengekomen een uitzondering toe te staan voor mijnen bestemd voor training van specialisten en van militairen die deelnemen aan operaties die tot doel hebben de gevaren te beperken in gebieden waar mijnen liggen, de mijnen op te ruimen of ze onschadelijk te maken.

Verder werd ook gepleit om vooral ontminners op te leiden uit de landen zelf waar duizenden anti-personenmijnen verspreid liggen.

Bij de oprichting van een fonds maakte de minister dan weer enkele kanttekeningen, vooral over de financieringswijze daarvan.

Toch besloten de leden van de commissie de oprichting van een fonds voor de slachtofferbehandeling te handhaven en er nog een tweede deel aan toe te voegen, namelijk dat het fonds ook bedoeld is voor onderzoek naar betere ontminningstechnieken.

Samenvattend vraagt de Senaat aan de Belgische delegatie bij de OVSE alle nuttige middelen aan te wenden teneinde het volgende te bereiken.

Ten eerste, de oprichting van een OVSE-cel om de Staten aan te moedigen het gebruik van, de handel in en de opslag van anti-personenmijnen te verbieden, met uitzondering van de voorraad.

Ten tweede, een lijst op te stellen van producenten van anti-personenmijnen.

Ten derde, de toezegging te verkrijgen van de betrokken lidstaten van de OVSE in verband met mijnopruijningsoperaties op overheidsinitiatief.

Ten vierde, een opleiding te organiseren in de landen waar de mijnen liggen.

Ten vijfde, een fonds voor slachtofferbehandeling te creëren en het onderzoek betreffende ontminningstechnieken te stimuleren.

Aan dit verslag in naam van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden wens ik, in naam van de CVP-fractie, nog enkele overwegingen toe te voegen.

Het menselijk vernuft in het maken van gruweluitingen is verbijssterend. We hebben hierover in de commissie verhalen gehoord. Een collectieve schaamte is niet misplaatst wanneer we zien wat wij met onze intelligente en talenten uitrichten. Wat kunnen wij met die energie en middelen al niet doen voor meer humane en verheven doelstellingen?

Moeten wij ons tevreden stellen met een gevoel van machteloosheid bij het besef dat meer dan 110 miljoen landmijnen — verspreid over 65 landen — een zware hypotheek leggen vermits het onschadelijk maken van één mijn 300 tot 1 000 dollar kost?

Moeten wij ons neerleggen bij een realiteit waarbij nog dagelijks slachtoffers vallen en landbouwgronden, waterwinningsplaatsen en toegangswegen tot handels- en dienstcentra ontoegankelijk worden, met alle gevolgen van dien?

Dit goedkope moordtuig wordt bij elke nieuwe haard van onlusten of oorlogen kwistig rondgestrooid in velden, dorpen en steden, dichtbij winkels en gezondheidscentra en zelfs in de huizen, waardoor 90 pct. van de slachtoffers onder de burgerbevolking valt. Vrouwen en kinderen worden door deze laffe wapens niet gespaard, integendeel, sommige mijnen zien er uit als speelgoed. Als landmijnen de toegang voor humanitaire hulp onmogelijk maken, de demobilisatie van de troepen, de terugkeer van de vluchtelingen, het herstel van de landbouw en de voedselveiligheid hypothekeren, dan ontzeggen zij het land de toegang tot een betere toekomst.

Alessandro Loretta van de Wereldgezondheidsorganisatie wijst in een artikel bovendien op de enorme problemen bij de verzorging van de slachtoffers. «Om doeltreffend te zijn, moeten de

eerste zorgen toegediend worden binnen de zes uur na het oplopen van de kwetsuren. Welnu, de meeste slachtoffers doen er tussen de zes en zesendertig uur over om een gezondheidscentrum te bereiken... en, aangezien een landmijn zelden of nooit alleen ligt, is het bijzonder moeilijk en gevaarlijk de slachtoffers ter hulp te snellen. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat 55 pct. van de slachtoffers sterft nog voordat de eerste zorgen kunnen worden toegediend.»

Een ondermijnd land is een land dat leeft onder constante terreur. In Cambodja werden de mijnen zelfs «de eeuwige schildwachters» genoemd. Wat is uiteindelijk het verschil met een kernexplosie als milieu, mens en toekomst van een gebied onherroepelijk worden geschaad?

«Het gevaar van landmijnen kan niet genoeg benadrukt worden... De internationale gemeenschap moet de taak op zich nemen om deze 'uitgestelde oorlogvoering' tegen het einde van de eeuw een halt toe te roepen» zegt Jan Eliasson, gewezen vice-secretaris-generaal van het departement voor humanitaire zaken van de Verenigde Naties.

Landmijnen onderscheiden zich inderdaad van conventionele wapens omdat ze meer dan één generatie actief blijven en niemand weet precies hoelang.

De internationale gemeenschap heeft deze problematiek op de agenda geplaatst en ons land zorgde voor een wereldprimeur door de goedkeuring van de wet van maart 1995 die een verbod op productie, export en gebruik van anti-personenmijnen inhoudt.

Wij mogen ons echter geen illusies maken. Hoewel de draagwijdte van het probleem algemeen wordt erkend, spelen op het internationale forum nog andere krachten mee. De VN-conferentie, die in mei in Genève werd gehouden en die tot doel had de conventie voor klassieke wapens van 1980 over het gebruik van anti-personenmijnen te verscherpen, was weinig bemoedigend. Niettegenstaande het feit dat 27 landen, waaronder ons land, een gebruiksverbod wensten, kwam er slechts een compromis tot stand, waardoor het gebruik aan banden wordt gelegd, maar niet wordt verboden.

Wij willen hierover onze teleurstelling uitspreken en blijven erop aandringen dat ons land consequent voortgaat op de ingeslagen weg.

Wij zijn blij met deze resolutie, die de betrokkenheid van het Parlement en vooral van de Belgische bevolking, die door dit Parlement wordt vertegenwoordigd, kenbaar maakt. Ik wend mij rechtstreeks tot de Voorzitter van de Senaat in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Parlementaire Assemblée van de OVSE in de overtuiging dat hij op de vergadering die in juli in Stockholm zal worden gehouden, de boodschap van ons land de nodige kracht zal bijzetten. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Sémer.

Mevrouw Sémer (SP). — Mijnheer de Voorzitter, de toestand in heel wat landen en regio's, zoals Ruanda, Cambodja, Angola, ex-Joegoslavië, Afghanistan, Mozambique en het Koerdisch gebied in Turkije en Irak toont op een pijnlijke manier aan dat anti-personenmijnen wrede massavernietigingswapens zijn. Zij maken miljoenen slachtoffers, zelfs jaren nadat een conflict werd beëindigd. De terugkeer van vluchtelingen en het heropstarten van het sociaal-economische leven en de voedselproductie worden onmogelijk gemaakt. Anti-personenmijnen vormen een aanslag op de voedselveiligheid in vele derde-wereldlanden.

Enkele cijfers. Jaarlijks vallen er 26 000 doden of verminkten ten gevolge van anti-personenmijnen. In Cambodja zijn er minstens 25 000 personen met geamputeerde lichaamsdelen. In Afghanistan zijn het er 30 000 en in Angola 20 000. Een mijn kost honderd tot duizend frank. Ontmijnen kost echter honderden keren meer. VN-secretaris-generaal Boutros Ghali verklaarde dat de internationale gemeenschap in 1994 ongeveer 70 miljoen dollar heeft uitgegeven voor het opruimen van 100 000 landmijnen. De totale kostprijs voor het opruimen van alle landmijnen die in de wereld verspreid liggen, schat hij op 33 miljard dollar. Jaarlijks worden er vijf tot tien miljoen nieuwe mijnen geproduceerd. Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog werden meer dan 400 miljoen landmijnen gebruikt, inclusief 65 miljoen mijnen die nog werden gebruikt na het tot stand komen van het VN-

verdrag van 1980 dat het gebruik van mijnen poogt te beperken. Dit verdrag bepaalt onder meer dat er kaarten moeten worden bijgehouden van de mijnevelden ten einde het opruimen nadien te vergemakkelijken. In een burgeroorlog is dit echter pure theorie. Er worden geen kaarten bijgehouden en indien dit dan al het geval zou zijn, zijn deze kaarten veelal onbetrouwbaar ingevolge de vele wijzigingen in de gevechtssituaties. Het verdrag van 1980 heeft de verdere verspreiding en het ongecontroleerde gebruik van anti-personenmijnen niet kunnen verhinderen.

Het Internationaal Comité van het Rode Kruis stelt dat «mijnen gedefinieerd kunnen worden als soldaten die nooit missen, zonder onderscheid toeslaan, de wapens niet openlijk dragen, en blijven doden lang nadat het conflict is beëindigd. Kortom, mijnen zijn de grootste schenders van het internationaal humanitair recht en ze beoefenen blind terrorisme.» Het klassiek bepleite evenwicht bij het gebruik van wapens tussen militaire behoeften enerzijds en humanitaire gevolgen anderzijds is in het geval van anti-personenmijnen volledig verdwenen.

De strijd voor een wereldwijd verbod op anti-personenmijnen gaat echter verder. Westerse legers worden zich blijkbaar bewust van het feit dat landmijnen weinig militair nut hebben. Al hebben de anti-personenmijnen al evenveel slachtoffers geëist als de nucleaire, chemische en biologische wapens samen, hebben ze waarschijnlijk het verloop van een oorlog nooit in belangrijke mate beïnvloed. Amerikaanse generaals zoals generaal Schwarzkopf en generaal Shakesvili hebben verklaard voorstander te zijn van een totaal verbod op anti-personenmijnen. Mevrouw Albright, de VN-ambassadeur van de Verenigde Staten heeft de Amerikaanse regering verzocht haar houding tegenover anti-personenmijnen te verscherpen door net als België af te zien van het gebruik van alle soorten anti-personenmijnen. Ook de Britse en Australische regeringen hebben vorige week aangekondigd dat ze hun standpunt wijzigen en nu ook opteren voor een totaal verbod. Landen zoals India, Pakistan, China en Rusland blijven echter nog steeds vasthouden aan de anti-personenmijn als legitiem oorlogswapen. Ook in deze landen is echter een wijziging merkbaar. Zo hebben China en Rusland een moratorium ingesteld op het gebruik van mijnen die zichzelf niet neutraliseren na verloop van tijd. Een totaal verbod op anti-personenmijnen komt dus zeker dichterbij.

België zal tijdens zijn WEU-voorzitterschap bestuderen hoe de WEU kan worden ingezet voor ontminningsopdrachten. Nadeel is echter dat een overeenkomst enkel geldt voor de WEU-landen. In de OVSE zijn alle NAVO-, neutrale en ex-Warshauptactlanden vertegenwoordigd. De discussie kan dan ook gevoerd worden over de vraag of de OVSE een rol kan spelen bij de ontmanteling van mijnen.

De ontminningstechniek is zeer duur en is soms een druppel op een hete plaat. In de meeste omstandigheden moeten mensen mijn per mijn uitschakelen. Waar de technologie van de anti-personenmijn een grote vlucht heeft gekend zijn de technieken voor het ontminnen op het niveau van 1945 gebleven. Op Europees vlak is men wel met research bezig. De SP is geen voorstander van het oprichten van een OVSE-agentschap. De oprichting ervan is omslachtig en vraagt tijd vermits alle lidstaten akkoord moeten gaan. Aanbevelingen kunnen evengoed langs diplomatieke weg gebeuren als via een speciaal agentschap. Met de oprichting van een cel in het kader van de OVSE kan de SP zich wel akkoord verklaren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de rapporteur bracht een uitstekend verslag naar voor, waarvoor ik haar feliciteer.

Met de goedkeuring van de wet van 9 maart 1995 betreffende anti-personenmijnen heeft België baanbrekend werk geleverd en een moreel hoogstaande keuze gemaakt. De VLD bracht een positieve stem uit over dat ontwerp, in de hoop dat dit engagement van een kleine natie een signaal zou zijn en de start voor een wereldwijd verbod van dit soort van wapens. Als Westvlaming ben ik bijzonder gevoelig voor deze aangelegenheid.

De Westhoek was immers een van de eerste slachtoffers van wat men terecht «laffe» wapens noemt. Ik stond dan ook ten volle achter dit unieke initiatief.

De VLD hechtte ook haar akkoord aan de bijsturing van de wet die op 5 mei jongstleden in de Kamer werd goedgekeurd, die de stockage van dit soort van tuigen verbiedt en die bepaalt dat de bestaande voorraden binnen drie jaar moeten worden ontmanteld.

Er zouden tussen 85 en 200 miljoen landmijnen verspreid liggen over de hele wereld. De verminking van duizenden onschuldige burgerslachtoffers, veelal kinderen, grijpt iedereen aan. De publieke opinie is getroffen door de schrijnende beelden uit Cambodja, Afghanistan, Angola, Somalië en Mozambique. Het is echter hypocriet de bevolking te sussen door een wet aan te nemen betreffende de ontmanteling van de resterende voorraad van 120 000 landmijnen, zonder hiervoor budgettaire ruimte te laten.

Er resten ons nu nog twee jaar voor het opruimen van ongeveer 220 000 landmijnen. Het ministerie van Defensie heeft hiervoor na maandenlang onderhandelen een contract gesloten met een burgerfirma. België gaat veel verder dan andere landen en zal binnen afzienbare tijd twee derden van zijn stock vernietigd hebben. Indien wij echter nog verder willen gaan, zullen wij hiervoor middelen moeten vrijmaken. Anders blijft de wet van 5 mei 1996 een dode letter en draait men de bevolking een rad voor de ogen.

België heeft een reputatie opgebouwd als specialist in ontruimingsoperaties. Wij maken deel uit van een internationaal team dat werkzaam is in Cambodja. Onze specialisten, aan wie ik hier hulde wil brengen voor hun inzet in bijzonder gevaarlijke omstandigheden, staan er in voor het opsporen en onschadelijk maken van vaak gesofisticeerde tuigen en voor de opleiding van plaatselijke teams. Indien wij echter willen dat dit werk wordt voortgezet, zullen wij toch een minimum aan mijnen moeten behouden. Onze manschappen moeten immers praktische ervaring kunnen opdoen bij hun opleiding. In de Kamercommissie zegde de minister dat bij de opleiding en training van onze ontminners alle types van mijnen moeten worden gebruikt.

We zijn het echter eens over de grond van de zaak. Zoals mevrouw Sémer heeft opgemerkt, is het hoopvol dat de generaal-stafchef van het Amerikaanse leger vorige maand verklaarde dat de Verenigde Staten het gebruik van niet-zelfvernietigende anti-personenmijnen vrijwel onmiddellijk kunnen beëindigen en dat ook het gebruik van deze laatste categorie op terrein kan worden geweerd.

De VLD zal het voorstel van resolutie betreffende de actie die tegen de anti-personenmijnen gevoerd kan worden met het oog op de komende assemblée van de Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa goedkeuren.

Hoewel de OVSE de veiligheid en de samenwerking in Europa tot doel heeft en de problematiek van de anti-personenmijnen een wereldprobleem is, moet toch worden vastgesteld dat de OVSE 55 landen groepeerd en de parlementaire vergadering bestaat uit 315 leden van deze landen. Het kan dus niet worden ontkend dat de OVSE een belangrijk internationaal forum is.

Een van de doelstellingen van onze actie is het verkrijgen van de lijst van de producenten van de anti-personenmijnen. In dit verband zijn trouwens onlangs nog publikaties verschenen.

Tijdens de bijeenkomst van de parlementaire NATO-vergadering in Turijn in 1995 werd in de subcommissie over de Toekomst van de Strijdkrachten een heel interessant tussenrapport voorgesteld met betrekking tot de problematiek van de anti-personenmijnen. In bijlage 4 van dit rapport werd de lijst van de producenten en de uitvoerende landen op wereldvlak gepubliceerd. In dit rapport kunnen wij ook kennis nemen van het aantal modellen dat in 1994 bekend was. 55 landen komen op deze lijst voor met maar liefst 362 modellen. Elf van deze landen maken deel uit van de Europese Unie. Ik ben dan ook benieuwd hoe deze leden van de OVSE op ons voorstel van resolutie zullen reageren.

Ons land komt op deze lijst ook voor. Wij zijn producent en uitvoerder van 8 types van landmijnen. China produceert en exporteert 21 modellen, Frankrijk 14, Duitsland 18, Griekenland 2, Italië 36, Nederland 3, Portugal 8, Rusland 31, Spanje 8 en het Verenigd Koninkrijk 9.

Wij willen paragraaf 5 van het voorstel van resolutie met betrekking tot de vorming van een OVSE-fonds voor slachtofferbehandeling en voor onderzoek betreffende betere ontminnings-

technieken toch met enige schroom benaderen. Deze is ontstaan nadat de minister in de commissie het grootste voorbehoud had gemaakt bij de oprichting van dit fonds, ook omdat hij niet inzag hoe ons land in de noodzakelijke financiële middelen kan voorzien.

Hoewel de indiener van het voorstel van resolutie meent te weten dat de Scandinavische landen hiervoor interesse betonen, ben ik van oordeel dat het land dat een voorstel van resolutie indient een mal figuur slaat als het andere landen financieel wil laten bijdragen maar zelf geen duit in het zakje kan doen.

Bovendien zijn er op Europees vlak reeds financiële inspanningen gedaan. De Raad van ministers heeft in de lente van 1995 immers beslist 160 000 ecu's toe te kennen aan de Internationale Conferentie met betrekking tot de ontminning. Belangrijker is dat een som van 3 miljoen ecu's werd toegekend aan het Fonds voor ontminning van de Verenigde Naties op voorwaarde dat het bedrag werd besteed aan projecten die voor de Europese Unie prioritair zijn. De vorming van een OVSE-fonds heeft echter een ruimere doelstelling.

Mijnheer de Voorzitter, tot hier mijn commentaar bij het voorstel van resolutie. Zoals u allicht uit mijn uiteenzetting zult hebben begrepen, zal de VLD dit voorstel van resolutie goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Bribosia.

Mme Bribosia-Picard (PSC). — Monsieur le Président, à mon tour je tiens à remercier notre collègue Erika Thijs de l'excellent rapport qu'elle a fait et de l'enthousiasme avec lequel elle nous l'a communiqué. Beaucoup de choses ont déjà été dites à cette tribune aujourd'hui. Pour ma part, je voudrais me livrer à une réflexion sur la guerre et la paix.

Il n'existe pas et il n'a jamais existé de guerre propre au cours des siècles. Clausewitz déclarait que la guerre était la continuation de la politique par d'autres moyens. Mais la politique consiste également à rendre possible ce qui est nécessaire, et la nécessité de cette fin de siècle est de bannir la guerre et sa violence sous toutes leurs formes.

Depuis la Seconde Guerre mondiale, le monde occidental, malgré de fortes tensions, a réussi à éviter le recours à la guerre comme moyen de résolution des différends. Le plus bel exemple, en ces temps troublés par les péripéties de la vache folle, reste la construction européenne, encore et toujours avec comme objectif principal le maintien de la paix.

Le Traité de Paris fondant la Communauté européenne du charbon et de l'acier prévoyait, en 1951, dans son préambule, de substituer aux rivalités entre les pays européens une fusion de leurs intérêts essentiels. Le Traité de Rome déclarait dans la première phrase de son préambule que les signataires étaient déterminés à établir les fondations d'une union sans cesse plus étroite entre les peuples d'Europe.

Les horreurs de la Seconde Guerre mondiale avaient déjà incité les gouvernements de l'époque à s'unir pour signer la charte des Nations unies dont je vais vous rappeler certains termes de l'introduction. «Nous, peuples des Nations unies, résolu à préserver les générations futures du fléau de la guerre (...); à proclamer à nouveau notre foi dans les droits fondamentaux de l'homme (...); à créer les conditions nécessaires au maintien de la justice et du respect des obligations nées des traités (...); à favoriser le progrès social (...) et, à ces fins, à pratiquer la tolérance (...); à unir nos forces pour maintenir la paix et la sécurité internationales (...); à accepter des principes et instituer des méthodes garantissant qu'il ne sera pas fait usage de la force des armes, sauf dans l'intérêt commun (...); avons décidé d'associer nos efforts pour réaliser ces desseins. En conséquence, nos gouvernements (...) ont adopté la présente Charte des Nations unies...»

Il est bon, parfois, de rappeler le texte des engagements qu'ont adoptés les Nations du monde. De même qu'il en fait état, nous aussi nous proclamons notre foi dans les droits fondamentaux de l'homme, dans la dignité et la valeur de la personne humaine.

Un des premiers droits inhérents à l'inaliénable dignité de la personne humaine est certainement le droit à la vie et à l'intégrité physique.

Il est reconnu par les experts que les guerres actuelles, contrairement à celles des siècles précédents, font plus de victimes parmi la population civile que parmi les combattants. Un des instruments qui contribuent à ce constat accablant reste les mines antipersonnel qui possèdent cette caractéristique particulièrement horrible de poursuivre les tueries et les mutilations longtemps après la fin des combats. Les Cambodgiens, les Angolais, les Bosniaques connaissent leur prix. Actuellement, cent millions de mines antipersonnel non détectées seraient réparties dans plus de soixante pays.

Le département d'Etat américain reconnaît que les mines antipersonnel tuent ou mutilent deux mille personnes par mois, principalement des civils et particulièrement des enfants. Le vice a été poussé si loin que l'on a produit des mines en plastique, indétectables, et même des mines ressemblant à des jouets.

Le malheur est qu'il y a plus de nouvelles mines posées chaque année que de mines enlevées.

Nous nous réjouissons de la position de pointe adoptée par la Belgique, qui prévoit l'interdiction totale de ces mines antipersonnel. Forte de cette décision, la présente résolution voudrait promouvoir l'interdiction totale des mines antipersonnel sur le plan international.

Les récentes discussions tenues à ce sujet à Genève n'ont pas conduit à un résultat que nous considérons comme satisfaisant. Si des progrès ont été établis sur la détectabilité ou l'autodestruction des mines, le délai d'adaptation à ces nouvelles règles est trop long et permet à ces mines de continuer leur carnage.

Reconnaissons que ces mines restent une arme des pauvres. C'est principalement leur faible coût qui en fait un outil de mort répandu dans le tiers monde. Si elles ne coûtent pas cher ni à la production ni à l'installation, le prix du déminage est très élevé, sans compter le coût humain.

Nous relevons avec satisfaction que le secrétaire d'Etat à la Coopération a basé sa politique sur la prévention des conflits, ce qui permettra certainement de réduire l'usage des mines antipersonnel. Nous relevons également que le déminage est une des priorités du Gouvernement belge pour sa présidence de l'UEO.

Le déminage est une spécialité des démineurs belges. Leur réputation est internationale. Voilà pourquoi nous avons introduit un amendement technique qui permet aux démineurs de conserver un stock d'entraînement afin de maintenir leur excellence dans ce domaine.

En conclusion, nous voterons en faveur de cette résolution, qui constitue un nouveau pas dans la voie de l'interdiction mondiale des mines antipersonnel. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik had een droom. De Voorzitter van de Senaat was nog steeds Senaatsvoorzitter, maar vertegenwoordigde de wijze mensen in Vlaanderen. Deze mensen voelden zich thuis in de Hoge Assemblée en de Voorzitter leefde met hen in perfecte verstandhouding.

Ik had een droom. Erika Thijs was CVP-fractievoorzitster en stelde vanuit haar eerlijke bezorgdheid alles in het werk om van België een schoolvoorbeeld te maken van inzet voor verdraagzaamheid, ontwapening en ontwikkeling in de hele wereld.

Ik had een droom. Mensen als Paula Sémer en Patrick Hostekint leidden de SP en drukten hun stempel op het beleid van deze partij.

Ik had een droom. De PSC liet zich niet alleen leiden door persoonlijke belangen, maar door de eerlijke visie die vertolkt werd door haar woordvoerster, die zopas de tribune verliet.

Ik had een droom. Ecolo vertegenwoordigde de meerderheid in Wallonië zoals Ecolo op dit ogenblik de meerderheid van de aanwezige Waalse vertegenwoordigers in dit halfrond uitmaakt.

Ik had een droom. Agalev was groter dan het nu is. Zijn getalsterkte was recht evenredig met zijn aanwezigheid in deze dunbevolkte namiddagvergadering.

Ik had een droom. Het Vlaams Blok was een rechts-autoritaire partij die niet langer Vlaamse-nationalisten wist te verleiden, waardoor het dus verwaarloosbaar was geworden.

Mijnheer de Voorzitter, deze droom stemt voor een groot stuk overeen met de werkelijkheid die in deze vergadering vandaag wordt verwoord en wellicht zelfs in het stemgedrag van morgen namiddag tot uiting zal komen. Toch vrees ik dat mijn droom naïef is en dat hij enkel gekoesterd zal blijven door die collega's die vanuit hun pacifistische idealen voortdurend initiatieven blijven nemen om de Senaat te stimuleren zijn rol ter zake voor de gehele wereldgemeenschap op te nemen.

De resolutie wordt ondersteund door de meeste partijen en komt precies op tijd. In juli vindt een belangrijke vergadering plaats van de OVSE waarop de Belgische parlementaire delegatie door onze Voorzitter zal worden geleid. De toepassing van de mooie principes vastgelegd in de wet van 9 maart 1995, verder aangevuld door de wet van 2 mei 1996, mag niet tot het Belgische grondgebied beperkt blijven. Deze principes moeten een krachtig politiek wapen worden om ook andere landen te overtuigen van de noodzaak om anti-personenmijnen te bannen.

Toch vrees ik dat het bij mooie beloften zal blijven. De vorige conferentie die had moeten leiden tot een doorbraak inzake het algemeen verbod op het gebruik van anti-personenmijnen liep immers ook uit op een sissers. Verder spijt het me dat in de resolutie enkel verwezen wordt naar de wet van 9 maart 1995 en niet naar de wet van 2 mei 1996 zoals tijdens de commissiebesprekingen was afgesproken, wellicht omdat de tweede wet slechts als een aanvullende wet wordt aangezien. Toch hoop ik dat het bewustzijn groeit dat met deze tweede wet echte verbeteringen aan de oorspronkelijke tekst werden aangebracht.

Toch ligt mij nog iets op de lever. Wanneer ik hoor dat er over de hele wereld nog zoveel anti-personenmijnen verspreid liggen, dan begrijp ik niet dat we volgens de wet nog steeds een eigen stock moeten hebben om te kunnen oefenen met het ontmantelen van deze mijnen. Ik blijf erbij dat dit een vergissing is die tot misbruiken aanleiding kan geven. Ik beweer niet dat die misbruiken er inderdaad zullen komen, maar het kan. Indien we het echt menen, dan kunnen we die opleiding ook perfect in de praktijk verwezenlijken in die landen waar nog een enorme massa landmijnen verspreid ligt.

Het belang van deze resolutie is wel dat ons land tracht een wettelijk principe ingang te doen vinden bij de internationale gemeenschap of tenminste bij de Europese unie. Dat is misschien ook één van de zwakke punten voor deze resolutie: dat zij zich jammer genoeg weer maar eens enkel tot de Europese Unie richt, terwijl er redenen te over zijn om ook naar de internationale gemeenschap een offensief te lanceren. Maar goed, het is een concrete stap die wij ten volle bijtreden.

Belangrijk is eveneens dat in de resolutie ook sprake is van een fonds voor slachtofferhulp. Daarnaast hebben wij er in de commissie ook op aangedrongen dat er gezorgd wordt voor financiële ondersteuning van derde-wereldlanden die willen overgaan tot aanzienlijke ontmijning van bepaalde streken, maar daarvoor de fondsen niet hebben. Een internationaal fonds moet worden opgericht om hen effectief de mogelijkheid tot ontmijning te geven.

Mevrouw Thijs wees er ook al op dat in deze zaken vaak een gevoel van machteloosheid primeert en ik hoop dan ook dat deze resolutie dit gevoel voor een stuk kan wegnemen. De cijfers die mevrouw Thijs, mevrouw Sémer en mevrouw Bribosia hebben genoemd zijn inderdaad schrikwekkend. Het is verontrustend hoeveel mijnen er nog zijn, hoeveel slachtoffers er vallen en hoeveel geld dit kost. Even verontrustend is echter wat collega Devolder heeft gezegd, namelijk dat België ondanks de wetgeving mogelijk nog altijd landmijnen exporteert. Hij verwijst daarvoor wel naar een rapport van 1994, maar heeft geen enkele aanwijzing dat de toestand is veranderd. Indien België inderdaad nog steeds mijnen exporteert, is dit volkomen onwettig en moet er absoluut een onderzoek worden gestart.

Mijnheer de Voorzitter, ik sluit af. Deze resolutie is een stap in de goede richting. Wanneer ik echter hoor welke activiteiten ons land op het gebied van de wapenhandel ontplooit en wat het doet, of beter niet doet om de wapenbeurzen te vermijden die waarschijnlijk weer in september of oktober zullen worden gehouden, dan vrees ik dat deze resolutie een pleister op een houten been is. Dan hoop ik dat alle fracties die vandaag eerlijk uitkomen voor hun pacifistische bezorgdheid en het verbod om anti-

personenmijnen te gebruiken willen opleggen, even krachtdadig blijven proberen om onze wapenhandel sterk aan banden te leggen en zo internationaal een voorbeeld te stellen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, je m'associe également aux remerciements, unanimes, semble-t-il, adressés à notre rapporteuse, Mme Thijs.

Je souhaiterais exposer à cette tribune la position du groupe Écolo-Agalev en cette matière.

C'est à l'initiative d'ONG, en particulier de Handicap International, en 1993, que notre collègue Mme Dardenne — actuellement à l'étranger — a décidé d'envoyer à chacun des membres de nos assemblées le rapport qu'elle avait constitué sur ce sujet et qui s'intitulait «La guerre des lâches». Ce rapport, ainsi que la campagne de sensibilisation menée par notre collègue, a donné lieu à une proposition de loi, initiée par Mme Dardenne et par le sénateur M. Lallemand, interdisant la fabrication, l'usage et le commerce des mines antipersonnel.

Il convient de rappeler ici l'importance du vote de cette loi par le Parlement belge. Cette loi est la première du genre. Elle a été citée en exemple dans tous les pays et a permis à la Belgique de présider la conférence de déminage de 1995, à Genève. Elle a constitué un véritable signal pour la communauté internationale et depuis son existence, d'autres parlements travaillent à mettre au point et à voter des législations similaires.

Comme vous le savez — et les intervenants qui m'ont précédé à cette tribune ont insisté sur ce point — il est très difficile de parvenir à une généralisation de l'interdiction totale de ces mines antipersonnel et de leurs connexes. Mme Thijs a fait état des difficultés à la conférence des Nations unies. M. Devolder a cité l'annexe 4 de la convention reprenant 55 pays, chiffre établi avant l'adoption de la loi par le Parlement belge.

L'enjeu est donc de convaincre un certain nombre de pays gros producteurs mais aussi détenteurs d'énormes stocks d'armes de la nécessité du bannissement total de ces armes. L'enjeu est également de ne pas accepter de compromis pour ce type d'armement comme pour bien d'autres, et, enfin, de réparer les terribles dommages causés par de telles armes, notamment sur le plan humain.

Comme nous l'avons indiqué en commission, dans la mesure où la proposition de résolution reprend ces différentes orientations, Écolo et Agalev la soutiendront.

Pour conclure, je souhaiterais formuler deux remarques.

Premièrement, connaissant la difficulté de fonctionnement de l'OSCE, la faiblesse de ses moyens, la paralysie de son processus de décision — nul n'est mieux placé que notre Président pour le savoir —, la tâche confiée à l'OSCE dans le cadre de la résolution doit s'accompagner d'une volonté plus globale de renforcement de son rôle et, surtout, de ses instruments, afin qu'elle puisse intervenir plus efficacement auprès des Nations unies au sens large du terme.

De ce point de vue, nous sommes encore très loin du compte. C'est une démonstration supplémentaire du fait que les organisations internationales, soumises à la règle de l'unanimité ou de l'unanimité moins une voix, restent extrêmement lourdes à manier.

La deuxième réflexion nous ramène à la Belgique. S'il est vrai que le Gouvernement se trouve actuellement dans une position exemplaire pour défendre ce dossier, je me permets néanmoins d'élargir quelque peu le propos en faisant référence au point 2 de la résolution, c'est-à-dire le répertoire des producteurs des mines antipersonnel. En effet, je voudrais faire le lien avec le débat qui a récemment eu lieu à la Chambre, à savoir les conditions de contrôle par le Parlement de la loi sur le commerce belge des armes du 5 août 1991 qui porte sur le contrôle des licences d'exportation des armements. Celles-ci s'élèvent à un montant de 11,4 milliards de francs pour 1994, ce qui n'est pas rien.

Cette résolution a pour objectif de constituer un répertoire des producteurs. On pourrait même y ajouter celui des acheteurs pour que le circuit soit complet. La résolution part de l'idée que la communauté internationale peut, en ce domaine comme dans

d'autres, agir avec plus d'efficacité si la plus grande clarté est faite sur ce commerce. À cet égard, les rêves de M. Anciaux sont peut-être cependant quelque peu utopistes. La réalisation de cet objectif suppose l'établissement d'un registre des armements ainsi qu'une liste des producteurs et des acheteurs.

J'ai été navré d'apprendre la difficulté à laquelle mes collègues députés Écolo et Agalev ont été confrontés pour prendre connaissance du rapport annuel rédigé par le Gouvernement belge sur le commerce des armes. À cet égard, quatre remarques peuvent être faites et ont d'ailleurs été communiquées à la presse. Le rapport du contrôle parlementaire prévu dans la loi du 5 août 1991 peut être consulté — au greffe de la Chambre, je crois — mais ne peut être distribué ni copié. Par ailleurs, le délai entre l'établissement du rapport et sa communication au Parlement est tout à fait injustifié. De plus, et c'est encore plus grave, le rapport, qui nous révèle que des armes ont été exportées pour un montant de 11,4 milliards en 1994, ne contient que très peu d'informations. Il n'est pas possible d'individualiser les pays destinataires car seuls neuf grands ensembles géographiques sont répertoriés. Les catégories d'armes ne sont pas non plus définies clairement. On parle seulement de dix catégories globales. Après la lecture de ce rapport, censé donner des informations au Parlement — je vous ai indiqué les difficultés auxquelles celui-ci a été confronté pour disposer de ces données — nous ne savons toujours pas quelles armes ont été exportées ni où ou quand elles l'ont été. Je pense que tous les partis qui soutiennent cette résolution adressée à l'OSCE souhaiteraient davantage de transparence. La raison évoquée par le ministre des Finances et du Commerce extérieur dans un communiqué de presse officiel pour justifier la confidentialité des données, à savoir — je reprends ses propres termes — « pour protéger la position concurrentielle de nos entreprises » laisse songeur.

Voilà qui met un bémol à l'enthousiasme dont a fait preuve la rapporteuse et dont nous devons tous faire preuve dans ce combat contre les mines antipersonnel. Le groupe Écolo/Agalev votera donc en faveur de cette résolution sans être ni trop naïf ni trop rêveur, ce qui est la tâche quotidienne des hommes politiques. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La discussion est close.

De beraadslaging is gesloten.

Nous voterons ultérieurement sur cette proposition de résolution.

Wij zullen later stemmen over het voorstel van resolutie.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — De heer Anciaux wenst een vraag te stellen omtrent de regeling van de werkzaamheden.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik las in de pers en ik hoorde van een aantal mensen dat het mogelijk is dat de Senaat de bespreking van de kaderwetten zou aanvatten vooraleer er een definitieve stemming in de Kamer heeft plaatsgevonden. Is dat juist? In hoeverre is dat mogelijk volgens het Reglement?

De Voorzitter. — Mijnheer Anciaux, volgens het Reglement kan de bespreking van een ontwerp of een voorstel in de commissie beginnen zodra deze tekst bij de Kamer aanhangig is. Er werd in het Bureau overeengekomen dat het onderzoek van de «Kaderwetten» in de commissie aangevat zal worden zodra het verslag van de Kamercommissie is bekend en verspreid, zodat men weet welke beschouwingen aan het onderwerp werden gewijd en welke argumenten pro en contra werden aangehaald en dus ook van zodra men op basis van het verslag weet welke tekst aan de Kamer zal worden voorgelegd.

De Senaatscommissies kunnen wel de bespreking aanvatten, maar zij kunnen niet stemmen zolang er geen stemming geweest is in de plenaire vergadering van de Kamer.

WETSONTWERP — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft ingediend een wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden betreffende herstructurering van het controlemechanisme ingesteld door dat verdrag, en met de bijlage, gedaan te Straatsburg op 11 mei 1994.

Le Gouvernement a déposé un projet de loi portant assentiment au Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la convention et à l'annexe, faits à Strasbourg le 11 mai 1994.

Dit wetsontwerp zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Il est renvoyé à la commission des Affaires étrangères.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De heer Caluwé heeft ingediend een wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 14 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

M. Caluwé a déposé une proposition de loi complétant l'article 14 des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973.

Eveneens heeft de heer Staes ingediend een voorstel van resolutie betreffende de nucleaire testen van China.

Par ailleurs, M. Staes a déposé une proposition de résolution relative aux essais nucléaires de la Chine.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, donderdag 27 juni 1996, om 10 uur.

Le Sénat se réunira demain, jeudi 27 juin 1996, à 10 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten om 16 h 5 m.*)

(*La séance est levée à 16 h 5 m.*)